

af dette Ting. Det samlede ogsaa Vestkystrepræsentanterne, og ærede Medlemmer af dette Ting vil sikkert huske den lange og, forekommer det mig, meget interessante Debat, som vi i flere Dage førte herinde om dette Forslag. Ud fra de Erfaringer, man havde, eller rettere sagt, ud fra de Havneprojekter, som tidligere havde været fremme, blev der yttret Tvivl om Sømmens Paalidelighed, heller ikke var man enig om, men overlod til Kommissionens Afgørelse, hvor den store Havn skulde ligge. Men Projektet vakte betydelig Interesse, og Resultatet blev, at vi fik nedsat den Kommission, der nu har afsluttet sit Arbejde, og paa hvis Resultater dette Lovforslag bygger.

Hvis man vil stille det Spørgsmaal: Kunde Vestkystfiskerihavnepørgsmaalet være løst før? maa det utvivlsomt besvares med et Ja. Erfaringerne og den Sagkundskab, der har sat Frugt i Kommissionensbetænkningen, har nemlig i mange Aar været til Stede, men har været upaaagtet, og var denne Sagkundskab blevet draget frem, er det temmelig sandsynligt, at Fiskerne som Vestkystens Repræsentanter vilde have formaaet at samle sig til en Løsning af Spørgsmaalet. Men det er nu ikke sket, trods det, at Vestkysthavnepørgsmaalet er saa gammelt, som det er. Allerede for henimod 50 Aar siden begyndte man at syse med Tanken om Havneanlæg paa Jyllands Vestkyst foruden Esbjerg Havn, men det førte ikke til noget. Det første Forsøg paa Bygning af et Havneværk i Vesterhavet blev gjort ved Hirtshals, og det gaar saa langt tilbage som til Aarene 1877—80. Ogsaa der havde man tidligere fremdraget et Projekt. Det kom fra en Fyrmester deroppe fra og gik ud paa Anlæg af en Baadehavn til 27,000 Kr., og det skulde endda ud paa 12 Fod Vand. Dette eventyrligt billige Projekt vakte megen Opmærksomhed paa Rigsdagen, og daværende Indenrigsminister Scheel viste Interesse derfor. Det blev saa vedtaget, at Rigsdagen skulde bevilge Halvdelen af Pengene dertil under Forudsætning af, at den anden Halvdel kunde skaffes ad privat Vej. Det skete imidlertid ikke, og ved nærmere Undersøgelse viste det sig naturligvis, at det praktisk set var uigennemførligt, men det førte til, at Rigsdagen bevilgede 33,000 Kr. til Bygning af en Mole ved Hirtshals, og der blev for disse Penge bygget en Mole paa 285 Fods Længde, der endnu staar udmærket efter 36 Aars Forløb. Det er det første Byggeværk i Vesterhavet. Denne Mole er forlænget i 1892—97.

Naar jeg omtaler dette Forhold en Smule udførligt, er det, fordi det for en stor Del har dannet Grundlaget for de Erfaringer og den Sagkundskab, der er nedlagt i den nuværende Kommissions Arbejde. Da man kom ud paa dybere Vand, viste der sig Vanskeligheder, som man ikke havde haft inde paa det mere grundede Vand, men dem overvandt man, idet Havneingeniør Ollendorph opfandt en helt ny Molekonstruktion, baseret paa Tømmerkister. Man lavede dobbelte Tømmerkister, hvis ydre Sider beklædtes med Jarrahtræ, der er særlig modstandsdygtigt overfor Pæleorme, og disse Tømmerkister blev slæbt ud i Molens Forlængelse, det midterste Rum blev fyldt med Stenballast og det yderste Rum i hver Side med Betonblokke, som blev sammenstøbt. Det viste sig, at denne Molekonstruktion er betryggende, idet den danner en sammenhængende Basis overfor Bølgepaavirkningen og derfor er meget stærk der overfor. Saaledes blev Hirtshals-Molen færdigbygget, og denne Konstruktion har i de mange Aar fuldt ud bestaaet sin Prøve, idet Molen staar ganske fortrinligt. Men man har ogsaa gjort den Erfaring, at et svært Legeme, der anbringes paa Sand, ved den første Storm skærer sig ned til fast Bund, og derfor førte man Tømmerkisterne og Molerne ned paa fast Bund, idet der findes fast Lerbund dér. Man maatte den Gang bruge saa primitive Forholdsregler som at afvente en Storm for at faa Havbunden rensat for Sand, inden de næste Tømmerkister kunde anbringes.

Det er den første Bygning i Vesterhavet, men Erfaringerne derfra blev desværre ret upaaagtede. Man fik nedsat en Kommission i 1882, der skulde undersøge Muligheden for et Anlæg af Trafikhavne og Nødhavne paa Jyllands Vestkyst. Denne Kommission kunde ikke bygge paa disse Erfaringer og fremkom med meget kostbare Projekter, idet den foreslog at anlægge en Havn ved Thyborøn. Man havde flere Projekter, som skulde koste mellem 30 og 40 Mill. Kr. Endvidere foreslog den en Havn ved Hirtshals til 17 Mill. Kr. Disse Projekter fik ingen som helst praktisk Betydning og fortjente det maaske heller ikke. I 1897 blev der saa nedsat en Kommission, der skulde beskæftige sig med de samme Forhold, og denne Kommission foreslog nogle Moler ved forskellige Fiskerlejer og Havnen ved Skagen, endvidere en Havn ved Sandnæshage til 11 Mill. Kr. Efter hvad der nu foreligger fra den nuværende Kommission, kan man